

**Bruxelles, 6 iulie 2016
(OR. en)**

10977/16

FISC 119

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, semnat de către dl Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	6 iulie 2016
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2016) 451 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Comunicare privind măsuri suplimentare de sporire a transparenței și de întărire a luptei împotriva evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2016) 451 final.

Anexă: COM(2016) 451 final

Strasbourg, 5.7.2016
COM(2016) 451 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Comunicare privind măsuri suplimentare de sporire a transparenței și de întărire a
luptei împotriva evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale**

Introducere

Comisia Europeană urmărește o agendă ambițioasă care vizează o impozitare mai echitabilă, mai transparentă și mai eficientă în UE, în conformitate cu obiectivul său mai larg de creștere economică durabilă și de investiții care să sprijine crearea de locuri de muncă, într-o piață unică mai aprofundată. Întreprinderile ar trebui să-și plătească impozitele în țara în care sunt generate profiturile. Combaterea evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale este esențială în contextul acestei agende.

Evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale privează în fiecare an bugetele publice de venituri de miliarde de euro, denaturează concurența între întreprinderi și erodează condițiile corecte și echitabile de piață, în detrimentul tuturor contribuabililor. Aceste comportamente subminează conceptul de sisteme fiscale favorabile creșterii economice și împiedică o uniune de succes a piețelor de capital. Inovarea și competitivitatea riscă să fie sufocate, din cauza faptului că întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) – principala sursă de locuri de muncă din Europa – sfârșesc prin a plăti, proporțional, mai multe impozite decât întreprinderile mai mari, care își pot permite să recurgă la o planificare fiscală agresivă. De asemenea, evitarea obligațiilor fiscale poate mări sarcina fiscală asupra forței de muncă, întrucât guvernele compensează veniturile pierdute prin creșterea altor impozite, în detrimentul ocupării forței de muncă și al unei piețe sănătoase a muncii. O impozitare echitabilă este esențială și atunci când este vorba despre contractul social dintre cetățeni și guverne. Opinia publică solicită cu tărie luarea unor măsuri de combatere a practicilor fiscale agresive, care privează guvernele de venituri ce ar putea fi utilizate în alte scopuri.

Având în vedere natura transfrontalieră a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale, acțiunile de combatere a acestor fenomene, întreprinse la nivel pur național, sunt în general ineficiente. În fapt, luarea unor măsuri necoordonate de combatere a abuzurilor fiscale la nivel național poate să agraveze situația, prin fragmentarea pieței unice, crearea de noi sarcini pentru contribuabili și deschiderea de noi breșe care vor putea fi exploatare de cei ce recurg la planificarea fiscală agresivă. O abordare coordonată a abuzurilor fiscale, atât la nivelul UE, cât și la nivel internațional, este esențială.

În acest scop, Comisia a prezentat mai multe propuneri vizând o poziție mai fermă și mai coordonată a UE împotriva abuzurilor fiscale, în concordanță cu agenda internațională și mergând chiar mai departe, acolo unde acest lucru a fost considerat necesar pentru piața unică. Aceste inițiative au condus deja la o serie de realizări importante, care ar trebui să îmbunătățească fundamental mediul fiscal pentru cetățenii și întreprinderile din Europa. Comisia a lansat, de asemenea, investigații în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, pentru a stabili dacă unele state membre au acordat avantaje fiscale anumitor întreprinderi multinaționale¹.

În ciuda acestor progrese importante, mai rămân încă multe de făcut pentru a combate evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale și pentru a limita posibilitățile de ascundere pe scară largă a fondurilor, expuse prin recente scurgeri de informații din mass-media, cunoscute sub numele de „Panama Papers”.

¹ A se vedea Comunicarea privind noțiunea de ajutor de stat, punctele 169-174:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/notice_of_aid_ro.pdf

Prezenta comunicare subliniază progresele înregistrate până în prezent și domeniile prioritare de acțiune din lunile următoare, atât la nivelul UE, cât și la nivel internațional, în vederea întăririi luptei împotriva evaziunii fiscale, a evitării obligațiilor fiscale și a activităților financiare ilicite.

PROGRESELE REALIZATE ÎN CADRUL AGENDEI UE VIZÂND SPORIREA TRANSPARENȚEI ȘI COMBATERICA EVAZIUNII FISCALE ȘI A EVITĂRII OBLIGAȚIILOR FISCALE

Creșterea transparenței fiscale

Primul pas către o impozitare mai echitabilă și mai eficientă a fost mărirea transparenței fiscale la nivelul întregii Europe. Urmare a două propuneri ambițioase făcute de Comisie în domeniul transparenței, statele membre au convenit recent să sporească transparența și cooperarea dintre autoritățile lor fiscale și să intensifice controlul practicilor fiscale transfrontaliere ale întreprinderilor. Începând din 2017, toate statele membre vor face schimb automat de informații, în mod sistematic, în ceea ce privește deciziile lor fiscale transfrontaliere. În plus, în martie 2016, statele membre au convenit ca autoritățile lor fiscale să partajeze automat, în scopuri fiscale, rapoartele pentru fiecare țară în parte, referitoare la activitățile întreprinderilor multinaționale. Aceste noi cerințe legislative vor îmbunătăți în mod semnificativ capacitatea statelor membre de a-și proteja bazele de impozitare și de a lupta împotriva mecanismelor de evitare a obligațiilor fiscale.

Uniunea Europeană își mărește totodată transparența față de public. În urma crizei financiare, au fost instituite cerințe stricte de transparență pentru bănci. În temeiul Directivei privind cerințele de capital², instituțiile financiare trebuie să publice informații-cheie referitoare la propriile activități, impozite, profituri și subvenții publice primite, defalcate pe țări, din interiorul sau din afara UE. Marile întreprinderi din sectorul extractiv și din cel al exploatărilor forestiere sunt, de asemenea, obligate să publice rapoarte pentru fiecare țară în parte (*Country-by-Country Reporting*, CBCR) în temeiul Directivei contabile.

În aprilie 2016, Comisia a propus ca toate întreprinderile multinaționale cu o cifră de afaceri de peste 750 de milioane de euro și cu o prezență în UE să fie obligate să publice online un set definit de date fiscale. Aceste societăți vor trebui să publice informații pentru fiecare țară din UE, precum și pentru acele jurisdicții fiscale care nu respectă standardele de bună guvernare fiscală. De asemenea, vor trebui furnizate cifre agregate pentru operațiunile din restul lumii. Aceste norme vor determina, pe de o parte, o creștere a responsabilității fiscale a marilor întreprinderi multinaționale, permițându-le cetățenilor să le monitorizeze mai îndeaproape comportamentul fiscal și încurajându-le să plătească impozite pe profiturile realizate, și vor menține, pe de altă parte, competitivitatea, evitând sarcinile asupra întreprinderilor mai mici. Parlamentul European și Consiliul sunt invitate să examineze prezenta propunere fără întârziere.

Măsurile UE impun transparența și în ceea ce privește conturile persoanelor fizice. Începând din ianuarie 2016, este în vigoare o nouă legislație al cărei obiectiv este prevenirea ascunderii fondurilor offshore. În conformitate cu Directiva privind cooperarea administrativă, statele membre sunt obligate să-și comunice reciproc, în mod automat, o mare cantitate de informații privind veniturile și capitalurile deținute de

² Directiva 2013/36/UE.

persoane fizice și de entități în străinătate. Pe lângă aceasta, au fost de asemenea semnate noi acorduri de transparență fiscală cu Elveția, Liechtenstein, Andorra și San Marino, iar în următoarele săptămâni va fi semnat un acord similar și cu Monaco. Această nouă transparență va îmbunătăți capacitatea statelor membre de a detecta și de a lua măsuri împotriva evaziuniștilor, acționând în același timp ca factor de descurajare a ascunderii de venituri și de active în străinătate, în scopuri fiscale. În fine, potrivit celei de a patra Directive privind combaterea spălării banilor, statele membre sunt obligate să creeze registre centrale de informații privind beneficiarii reali, pentru a asigura o transparență sporită a fluxurilor de capital și pentru a combate cu mai mare eficiență spălarea banilor și finanțarea terorismului. Comisia a invitat statele membre să implementeze aceste norme până la finele anului.

O impozitare mai echitabilă

Activitatea desfășurată de Comisie în vederea realizării unei mai mari transparențe fiscale a fost corelată cu o abordare tot atât de fermă vizând asigurarea faptului că statele membre dispun de instrumente corespunzătoare pentru a-și proteja bazele impozabile împotriva abuzurilor și pentru a-și colecta veniturile legitime.

Planul de acțiune al Comisiei privind impozitarea echitabilă și eficientă³, din iunie 2015, stabilește o serie de măsuri menite să modernizeze sistemul de impozitare a societăților comerciale din UE. Planul de acțiune a pus bazele unei abordări multidimensionale a UE care vizează atât combaterea planificării fiscale agresive și a regimurilor care o favorizează, cât și minimizarea riscului de dublă impunere nejustificată. Lucrările se află deja într-un stadiu avansat în cazul multora dintre acțiuni; este vorba, nu în ultimul rând, de pregătirea unei propuneri de relansare a bazei fiscale consolidate comune a societăților comerciale (CCCTB), pe care Comisia intenționează să o prezinte până la sfârșitul anului, pentru a îmbunătăți mediul de afaceri pe piața unică și pentru a elimina neconcordanțele dintre sistemele naționale, care sunt în prezent exploatate de cei care recurg la planificarea fiscală agresivă.

Pachetul de măsuri împotriva evitării obligațiilor fiscale, din ianuarie 2016, includea măsuri obligatorii din punct de vedere juridic destinate combaterii planificării fiscale agresive și o strategie externă pentru a promova buna guvernare fiscală la nivel internațional. S-au înregistrat progrese semnificative la toate elementele din acest pachet. În iunie 2016, Consiliul a convenit asupra Directivei împotriva evitării obligațiilor fiscale. Aceasta va ajuta la prevenirea unora dintre cele mai răspândite tipuri de transfer de profituri, prin norme coordonate menite, printre altele, să soluționeze tratamentul neuniform al elementelor hibride, să impoziteze societățile străine controlate și să limiteze deductibilitatea dobânzilor. Strategia externă a fost aprobată de Consiliu în mai 2016 și se lucrează, în prezent, la toate măsurile propuse, inclusiv la procedura de instituire a unei liste UE comune a jurisdicțiilor necooperante. De asemenea, se realizează progrese importante în îmbunătățirea altor domenii ale impozitării societăților comerciale, cum ar fi revizuirea normelor privind stabilirea de prețuri de transfer și a regimurilor preferențiale din statele membre, în conformitate cu noile standarde internaționale. În plus, Comisia urmărește îndeaproape cazurile în care stimulentele oferite anumitor întreprinderi ar putea încălca normele UE privind ajutoarele de stat.

Pe lângă aceasta, Comisia militează pentru o mai bună guvernare fiscală la nivel internațional. S-au înregistrat progrese constante în ceea ce privește îmbunătățirea

³ COM(2015) 302.

cadrului de bună guvernare fiscală la nivel mondial, precum și în ceea ce privește întărirea sistemelor fiscale împotriva abuzurilor. În mod particular, măsurile OCDE privind erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor (BEPS) vor închide importante canale de planificare fiscală agresivă, cu condiția ca ele să fie implementate complet și pe scară largă.

ABORDAREA PROVOCĂRILOR RĂMASE

În ciuda acestor progrese importante, Comisia este convinsă că mai sunt multe de făcut în ceea ce privește combaterea evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale. Recentele dezvăluiri din mass-media au scos la lumină modul în care continuă să fie utilizate holdinguri și structuri financiare secrete pentru a ascunde venituri și active în străinătate, deseori cu ajutorul unei consilieri sofisticate. Deși unele structuri ar putea avea un scop legitim, o parte a acestor activități ar putea sprijini corupția, spălarea banilor și evaziunea fiscală.

Multe dintre măsurile menționate mai sus, printre care se numără dispozițiile antiabuz obligatorii, noile cerințe de transparență și lista UE comună a jurisdicțiilor necooperante, ar trebui să limiteze aceste practici în viitor. Cu toate acestea, atât cadrul fiscal al UE, cât și cel internațional, prezintă în continuare importante lacune care trebuie abordate dacă se dorește prevenirea abuzurilor fiscale transfrontaliere și a activităților financiare ilicite. Parlamentul European împărtășește acest punct de vedere și a instituit o comisie de anchetă pentru „Panama Papers”, care ar trebui să ofere informații utile în ceea ce privește reacția UE în urma acestor dezvăluiri.

1. Exploatarea legăturii dintre normele privind combaterea spălării banilor și cele privind transparența fiscală

„Panama Papers” a confirmat faptul că lipsa de transparență în ceea ce privește beneficiarii reali poate facilita spălarea banilor, corupția și evaziunea fiscală. Răspunsurile la aceste probleme ar trebui să fie, deci, complementare și interconectate.

Astăzi, Comisia propune modificarea celei de-a patra Directive privind combaterea spălării banilor⁴, cu obiectivul clar de a întări mecanismele de apărare ale UE împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului⁵.

Aceste modificări includ extinderea tipurilor de informații accesibile unităților de informații financiare, introducând cerințe de diligență pentru schimbul monedelor virtuale și întărind verificările și controalele aplicate instrumentelor preplătite.

În plus, Comisia va adopta în curând, pentru prima dată, o listă a UE conținând țările terțe cu grad ridicat de risc ale căror regimuri de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului prezintă deficiențe strategice. Modificările aduse celei de a patra Directive privind combaterea spălării banilor includ o listă armonizată a măsurilor de diligență necesare pe care instituțiile financiare trebuie să le aplice în ceea ce privește fluxurile financiare provenind din aceste țări.

⁴ COM(2016) 450.

⁵ A se vedea și Planul de acțiune pentru consolidarea luptei împotriva finanțării terorismului, COM(2016) 50.

Unele dintre modificările propuse vizează în mod direct eliminarea lacunelor scoase la lumină de recente dezvăluiri din mass-media, care au permis ascunderea de fonduri în străinătate pentru a se evita plata impozitelor aferente.

În primul rând, în versiunea modificată a Directivei privind combaterea spălării banilor, a fost redus pragul de declarare a beneficiarilor reali ai entităților corporative pasive, asigurându-se, astfel, o mai mare transparență și un control sporit al acestor structuri. În al doilea rând, în contextul mai larg al obligațiilor lor de raportare financiară în scopuri fiscale, instituțiile financiare vor fi obligate să aplice actualele norme de diligență, în mod sistematic, atât clienților existenți, cât și tuturor noilor clienți. Această măsură va permite monitorizarea unor conturi care nu au fost examinate de instituțiile financiare de mai bine de zece ani, și care este posibil să fi fost utilizate în scopuri ilicite. În al treilea rând, cerințele privind înregistrarea beneficiarilor reali ai fiduciilor au fost clarificate, pentru a se elimina lacunele legislative și neconcordanțele naționale. În al patrulea rând, accesul la informațiile privind beneficiarii reali va fi îmbunătățit: prin unele modificări aduse Directivei privind dreptul societăților comerciale, statele membre vor fi obligate să ofere acces publicului la un set de informații privind societățile comerciale și fiduciile cu caracter comercial⁶; privitor la celelalte tipuri de fiducii, aceste informații vor putea fi accesate de cei care dețin un interes legitim. În acest fel, se va contribui la combaterea utilizării abuzive a entităților și a construcțiilor juridice.

Pe lângă aceste modificări ale celei de-a patra Directive privind combaterea spălării banilor și ale Directivei privind dreptul societăților comerciale, Comisia a propus totodată o revizuire a Directivei privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal⁷. Această măsură va consacra obligația de a acorda acces autorităților fiscale la datele furnizate în temeiul normelor UE de combatere a spălării banilor, cum ar fi informațiile referitoare la măsurile de precauție privind clientela și informațiile privind beneficiarii reali, din registrele lor naționale, pentru ca autoritățile fiscale să-și poată îndeplini sarcinile, și aceasta nu doar în contextul luptei împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. Într-adevăr, faptul că, în prezent, statele membre sunt cele care decid dacă să acorde sau nu acces autorităților fiscale la aceste informații limitează eficacitatea controalelor fiscale. Având acces la respectivele informații, autoritățile fiscale vor fi în măsură să identifice persoana aflată în spatele unei societăți comerciale, structuri sau entități opace și să reacționeze rapid la situații de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale.

O supraveghere și un control eficace al aplicării sunt elemente-cheie ale efortului de combatere a spălării banilor, a finanțării terorismului și a criminalității în general. Este deosebit de important ca statele membre să transpună și să implementeze în practică acest cadru juridic consolidat.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să ajungă fără întârziere la un acord pe marginea modificărilor propuse ale celei de-a patra Directive privind combaterea spălării banilor, pentru a ameliora lupta împotriva finanțării terorismului și pentru a elimina acele

⁶ Fiducii care cuprind orice bunuri deținute de către sau în numele unei persoane care desfășoară o activitate comercială ce constă în sau include gestionarea de fiducii și care acționează în calitate de administrator fiduciar al unei fiducii în contextul activităților comerciale respective, cu scopul de a obține profit, precum și alte tipuri de construcții juridice având o structură sau funcții similare unor astfel de fiducii.

⁷ COM(2016) 452.

lacune importante care au permis evaziuniștilor să ascundă fonduri în străinătate, fără a fi detectați.

Parlamentul European și Consiliul ar trebui să ajungă la un acord rapid și în ceea ce privește propunerea de revizuire a Directivei privind cooperarea administrativă, care consolidează sinergiile dintre normele de combatere a spălării banilor și normele de transparență fiscală la nivelul UE. În acest mod, se va asigura faptul că autoritățile fiscale au acces la informații vitale, la nivel național, care să le permită să combată practicile de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale prin ascunderea de fonduri în străinătate.

2. Îmbunătățirea schimbului de informații privind beneficiarii reali

Propunerile menționate anterior, care urmăresc permiterea accesului autorităților fiscale naționale la informații consolidate privind beneficiarii reali, vor spori în mod semnificativ capacitatea respectivelor autorități de a viza evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale. Cu toate acestea, combaterea eficientă a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale va necesita luarea de măsuri suplimentare, în special prin garantarea faptului că transparența privind beneficiarii reali devine aplicabilă imediat la nivel transfrontalier.

UE este de mult conștientă de importanța cooperării administrative dintre autoritățile fiscale în combaterea abuzurilor fiscale. Schimbul automat de informații între autoritățile fiscale este unul dintre cele mai puternice instrumente ale UE în acest sens. Acest schimb de informații transfrontalier a fost recent extins pentru a acoperi toate conturile financiare, deciziile fiscale și informațiile referitoare la activitățile întreprinderilor multinaționale în scopuri fiscale.

Având în vedere situația evidențiată de recente dezvăluiri din mass-media, există argumente solide în favoarea lărgirii domeniului cooperării administrative dintre autoritățile fiscale, pentru a include informațiile privind beneficiarii reali, atât în interiorul UE, cât și la nivel mondial. Un acces direct al autorităților fiscale la informații detaliate privind beneficiarii reali deținute de alte state membre ar îmbunătăți în mod semnificativ capacitatea respectivelor autorități de a viza riscurile de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale.

La nivelul UE, toate statele membre au fost de acord să participe la un proiect-pilot, lansat de Regatul Unit, Germania, Spania, Italia și Franța, pentru a face schimb de informații cu privire la beneficiarii reali finali ai societăților comerciale și ai fiduciarilor⁸. Ar fi vorba, în acest caz, de o extindere naturală a cerințelor de transparență consacrate deja în dreptul UE și a propunerilor prezentate astăzi, care permit accesul deplin al autorităților fiscale la informațiile privind beneficiarii reali. Schimbul automat de informații privind beneficiarii reali ar putea fi eventual integrat în cadrul de transparență fiscală obligatorie aflat deja în vigoare în UE.

La nivel internațional, G20 a reiterat prioritatea înaltă pe care o acordă transparenței fiscale internaționale. Astfel, în aprilie 2016, grupul a solicitat OCDE și GAFI⁹ să

⁸ <http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Topics/Taxation/Articles/G5-letter-to-G20-counterparts-regarding-action-on-beneficial-ownership.html>

⁹ Grupul de Acțiune Financiară Internațională.

propună, până în luna octombrie, un nou standard mondial de transparență în ceea ce privește beneficiarii reali. Comisia salută cu căldură această inițiativă, care ar oferi administrațiilor fiscale acces la informații vitale, permițându-le să demaște mecanisme offshore complexe și ascunse din întreaga lume. Comisia va acorda tot sprijinul posibil elaborării noului standard mondial de transparență. De îndată ce se vor cunoaște detalii suplimentare cu privire la modalitatea de punere în aplicare a noii inițiative mondiale, Comisia le va analiza în contextul unei posibile interconectări a registrelor de informații privind beneficiarii reali, deținute de statele membre.

Comisia a început să examineze cel mai adecvat cadru pentru punerea în aplicare a schimbului automat de informații privind beneficiarii reali la nivelul Uniunii, pentru a se asigura că autoritățile fiscale dispun de informații actualizate și fiabile cu privire la acele societăți comerciale și fiducii din străinătate care ar putea prezenta relevanță din punct de vedere fiscal.

Comisia va prezenta statelor membre o primă analiză a acestei chestiuni în toamnă, urmând să stabilească apoi, pe baza feedbackului primit, măsurile corespunzătoare care vor trebui adoptate.

3. Întărirea supravegherii facilitatorilor și a promotorilor planificării fiscale agresive

Rolul anumitor intermediari și consilieri financiari în a-și ajuta clienții să ascundă bani în străinătate a fost adus în centrul atenției de recente dezvăluiri din mass-media. În timp ce unele tranzacții și structuri corporative complexe pot avea scopuri pe deplin legitime, alte activități desfășurate în străinătate pot fi mai puțin justificate sau chiar ilegale. La nivelul UE s-au făcut deja pași importanți pentru a împiedica societățile și cetățenii să utilizeze structuri artificiale sau ascunse din străinătate, în scop de evitare a obligațiilor fiscale sau de evaziune fiscală. Printre aceștia se numără noile norme de transparență pentru conturile financiare¹⁰, dispozițiile antiabuz din Directiva împotriva evitării obligațiilor fiscale¹¹, cadrul de reglementare solid al UE pentru sectorul financiar și modificările propuse ale celei de-a patra Directive privind combaterea spălării banilor. Cu toate acestea, se pare că există numeroase argumente în favoarea introducerii unor măsuri suplimentare, prin dispoziții cu caracter fie orizontal, fie sectorial, care să se îndrepte în special împotriva facilitatorilor sau promotorilor mecanismelor de evaziune fiscală și de evitare a obligațiilor fiscale. Autoritățile competente vor putea astfel să identifice și să blocheze aceste activități într-un stadiu incipient și să elimine lacunele legislative care le fac posibile. Aceste măsuri vor avea, de asemenea, un efect disuasiv asupra celor care încurajează și utilizează în mod activ planificarea fiscală agresivă.

Proiectul BEPS al OCDE (acțiunea 12) recomandă țărilor să impună contribuabililor și promotorilor de mecanisme de planificare fiscală (consilieri fiscali, consilieri juridici, instituții financiare etc.) să divulge toate mecanismele de planificare fiscală agresivă pe care le utilizează sau le promovează. Unele state membre¹² au pus deja în aplicare astfel de mecanisme obligatorii de informare la nivel național, în timp ce alte state membre se află în plin proces de analiză a acestora. Având însă în vedere natura transfrontalieră a

¹⁰ COM(2013) 348.

¹¹ COM(2016) 26.

¹² Regatul Unit, Irlanda și Portugalia.

planificării fiscale agresive, mecanismele pur naționale nu pot avea decât un efect limitat. În mai 2016, Consiliul a invitat Comisia „să analizeze posibilitatea unor inițiative legislative pe marginea normelor privind informarea obligatorie, inspirate din acțiunea 12 a proiectului OCDE privind BEPS, în vederea introducerii unor măsuri disuasive mai eficace vizând intermediarii care contribuie la metode de evaziune fiscală sau de evitare a obligațiilor fiscale”. Această poziție reamintește apelurile repetate ale Parlamentului European în favoarea unor măsuri mai dure împotriva facilitatorilor și promotorilor mecanismelor de evaziune fiscală.

Comisia va încerca să găsească cea mai bună modalitate de a spori supravegherea și de a asigura aplicarea de măsuri disuasive eficace în cazul facilitatorilor și al promotorilor mecanismelor de planificare fiscală agresivă¹³. Acestea ar putea include, de exemplu, sporirea transparenței acestor mecanisme față de autoritățile fiscale.

În acest scop, Comisia va lansa, în toamna anului 2016, o consultare publică pentru a colecta feedback referitor la cea mai adecvată abordare.

În paralel, Comisia va colabora îndeaproape cu OCDE și cu ceilalți parteneri internaționali pentru definirea unei posibile abordări globale a sporirii transparenței activității consilierilor, care va depăși recomandarea din BEPS (acțiunea 12).

4. Promovarea unor standarde de bună guvernare fiscală mai înalte la nivel mondial

Măsurile luate de UE împotriva evaziunii fiscale și evitării obligațiilor fiscale sunt esențiale pentru a proteja bazele de impozitare ale statelor membre, pentru a asigura un mediu concurențial echitabil pentru afaceri și pentru a promova un mediu mai echitabil și mai competitiv în cadrul pieței unice. Cu toate acestea, având în vedere natura mondială a abuzurilor fiscale, este imperativ să se ia măsuri la nivel internațional pentru a combate sistemele opace și planificarea fiscală agresivă.

În acest sens, UE sprijină cu tărie eforturile OCDE de a asigura punerea în aplicare la nivel mondial a unor standarde de bună guvernare fiscală mai înalte, atât prin intermediul cadrului incluziv al punerii în aplicare a BEPS, cât și prin activitatea de monitorizare a transparenței fiscale, desfășurată de Forumul mondial. UE a pus rapid în aplicare noul standard global pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare (standardul comun de raportare), precum și unele măsuri-cheie ale proiectului BEPS, prin intermediul unor acte legislative obligatorii. În acest fel, Uniunea a dat un exemplu de bună guvernare fiscală la nivel mondial. Acum, prioritatea majoră este asigurarea faptului că partenerii internaționali ai UE pun și ei în aplicare aceste standarde mai înalte de bună guvernare fiscală, iar UE trebuie să-și intensifice presiunea în cadrul forurilor internaționale, în special în cadrul G20, pentru a realiza acest obiectiv.

În ianuarie 2016, Comisia a prezentat o strategie externă pentru impozitarea eficientă¹⁴, cu scopul de a asigura o abordare coerentă a UE în ceea ce privește promovarea bunei guvernare fiscale la nivel mondial. Ca parte a acestei strategii, Comisia a stabilit o serie de instrumente destinate promovării bunei guvernare la nivel mondial, inclusiv prin încheierea unor acorduri cu țările terțe și prin sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare în

¹³ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/index_ro.htm

¹⁴ COM(2016) 24.

eforturile lor de respectare a standardelor de bună guvernare fiscală. Pentru a aborda problema țărilor care refuză să respecte standardele de bună guvernare fiscală, Comisia a propus o nouă procedură de listare a UE. Această propunere reflectă apelurile lansate de Parlamentul European¹⁵ pentru instituirea unei liste a UE conținând jurisdicțiile fiscale necooperante. Lista comună a UE se va baza pe criterii clare, obiective și justificabile pe plan internațional, pe o procedură solidă de examinare și pe un dialog deschis cu țările terțe în cauză. Miniștrii de finanțe ai UE au aprobat această procedură de listare în cadrul reuniunii ECOFIN din mai 2016 și au solicitat ca o primă listă a UE să fie elaborată în 2017. Ei au cerut, de asemenea, Grupului de lucru pentru codul de conduită în domeniul impozitării întreprinderilor să aibă în vedere luarea de contramăsuri adecvate care să însoțească lista.

Lista comună a UE ar trebui să reprezinte un important instrument disuasiv pentru țările care refuză să se alăture tendinței mondiale în direcția unei impozitări mai echitabile și mai transparente. În plus, apelul recent făcut de G20 în favoarea unei liste internaționale a jurisdicțiilor necooperante adaugă un plus de valoare procedurii de listare a UE. Lista comună a UE poate servi drept model pentru viitoarea listă internațională, dat fiind că ea va fi bazată pe standarde convenite la nivel internațional.

Pentru a facilita elaborarea rapidă a listei UE, Comisia este pe punctul de a finaliza o evaluare prealabilă a tuturor țărilor terțe, pentru a determina riscul pe care acestea l-ar putea prezenta sub aspectul erodării bazelor de impozitare ale statelor membre. Comisia va prezenta rezultatele acestei analize Grupului de lucru pentru codul de conduită în domeniul impozitării întreprinderilor înainte de începutul verii. Pe această bază, statele membre vor putea identifica rapid țările terțe pe care doresc să le examineze mai îndeaproape sub aspectul bunei guvernare fiscale și vor putea deschide un dialog cu jurisdicțiile selecționate înainte de finele anului 2016.

Comisia va lucra, de asemenea, în strânsă cooperare cu OCDE, pentru elaborarea unei liste internaționale ambițioase și eficiente a jurisdicțiilor necooperante.

5. Îmbunătățirea protecției avertizorilor

În ceea ce privește combaterea evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale, Europa a beneficiat pe parcursul ultimilor ani de un consens politic care a permis implementarea unor măsuri importante, atât la nivel național, cât și la nivelul UE. Recentele cazuri grave de evitare a obligațiilor fiscale de către întreprinderi și de evaziune fiscală individuală, demascate de avertizori, au sporit necesitatea luării unor măsuri eficiente de protejare a avertizorilor. Protejarea celor care raportează sau divulgă informații referitoare la acte sau la omisiuni reprezentând o amenințare sau o atingere gravă la adresa interesului public mărește posibilitățile angajaților de a dezvălui astfel de informații și are, în același timp, potențialul de a contribui în mod esențial la o mai bună detectare a fraudei și a evaziunii fiscale, care privează autoritățile fiscale europene de venituri fiscale legitime. Parlamentul European și multe părți interesate au solicitat o mai bună protecție a avertizorilor.

Este indispensabil ca avertizorii să beneficieze de protecție, având în vedere faptul că procesele instituționale în materie de responsabilitate se bazează pe dezvăluirea de informații pentru a identifica eventualele abateri. Protejarea avertizorilor din sectorul

¹⁵ Rapoartele TAXE 1 și 2: <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/taxe/work-in-progress.html>

public și din cel privat contribuie la abordarea gestiunii defectuoase și a neregulilor, inclusiv a corupției transfrontaliere legate de interesele financiare de la nivel național sau de la nivelul UE. De asemenea, din perspectiva funcționării pieței unice și a responsabilității sociale a întreprinderilor, ea poate contribui la disciplinarea societăților comerciale și la protejarea intereselor societale, care la rândul lor au capacitatea de a spori încrederea în piață și de a atrage, astfel, potențiali investitori și parteneri de afaceri.

Comisia sprijină pe deplin obiectivul de protejare a avertizorilor împotriva represaliilor. În acest sens, Comisia a luat măsuri pentru a proteja avertizorii, atât în cadrul legislației sectoriale a UE, cât și în cadrul instituțiilor UE. Statele membre sunt obligate, de exemplu, să creeze mecanisme eficiente și fiabile pentru a încuraja raportarea către autoritățile competente a încălcărilor potențiale sau reale ale normelor de combatere a spălării banilor. Instituțiile financiare și celelalte entități vizate trebuie să instituie proceduri destinate angajaților sau persoanelor aflate într-o poziție similară care raportează încălcări ale acestor norme. Cerințe similare sunt în vigoare pentru cabinetele de avocatură și firmele de audit, dar și în alte domenii ale legislației UE, cum ar fi abuzul de piață și plasamentele colective în valori mobiliare. Legislația UE privind secretele comerciale stabilește un cadru în care importanța conduitei profesionale și a confidențialității informațiilor comerciale este contrabalansată de o protecție eficientă a avertizorilor.

Atât timp cât legislația UE nu conține nicio dispoziție specifică privind protecția avertizorilor, se va aplica legislația națională, inclusiv în domenii precum respectarea legislației fiscale, care nu sunt reglementate în prezent prin dispoziții ale UE privind protejarea avertizorilor.

Comisia va continua să monitorizeze dispozițiile statelor membre referitoare la avertizori și să faciliteze cercetarea și schimbul de bune practici pentru a încuraja o mai bună protecție la nivel național. În paralel, Comisia va evalua oportunitatea luării unor măsuri suplimentare la nivelul UE.

Pentru a întări protecția avertizorilor, Comisia evaluează în prezent posibilitatea unor acțiuni orizontale sau a unor acțiuni sectoriale suplimentare la nivelul UE, respectând în același timp principiul subsidiarității.

Concluzii

În ultimii ani, s-au realizat progrese semnificative la nivelul UE în lupta împotriva evaziunii fiscale, a evitării obligațiilor fiscale, a fraudei și a corupției. Comisia a prezentat propuneri vizând sporirea transparenței fiscale, reducerea semnificativă a posibilităților de planificare fiscală agresivă și promovarea bunei guvernante fiscale la nivel mondial. Odată puse pe deplin în aplicare, aceste propuneri vor schimba pentru totdeauna peisajul fiscal european, făcându-l mai echitabil, mai deschis și mai eficient pentru cetățenii, întreprinderile și statele membre de pe piața unică.

Cu toate acestea, lupta pentru un sistem fiscal mai echitabil și mai transparent trebuie să facă obiectul unui efort continuu, secondat de capacitatea de a reacționa rapid la noi circumstanțe și noi evenimente. Practicile scoase la lumină de recenta scurgere de informații din mass-media obligă Uniunea să-și îmbunătățească în continuare coordonarea internă în lupta împotriva practicilor fiscale abuzive și să colaboreze îndeaproape cu partenerii internaționali, în special în cadrul G20 și al OCDE, pentru o agendă mondială ambițioasă împotriva delictelor financiare.

Măsurile evidențiate în prezenta comunicare pot avea o contribuție semnificativă la prevenirea mecanismelor opace și uneori ilicite, care au fost demascate de curând în mass-media. Întreprinderea unor acțiuni ferme și eficiente în aceste domenii i-ar permite Uniunii să-și mențină poziția în avangarda bunei guvernante fiscale mondiale și să-și încurajeze partenerii internaționali să-i urmeze exemplul. Acest lucru va spori echitatea și va contribui la stimularea ocupării forței de muncă, a creșterii economice și a investițiilor în Europa.